

Belge	Adı	BORSA İSTANBUL A.Ş.'DE İŞLEM YAPMA YETKİSİ VERİLMESİNE İLİŞKİN YÖNERGE	
	Türü	YÖNERGE	
	Kodu	26/YÖN/01	
	İlk Onay Tarihi	21/04/2021	
	Revizyon Onay Tarihi	-	
	Revizyon Numarası	-	
	Hazırlayan	VERİ, TEKNOLOJİ VE ÜYE HİZMETLERİ DİREKTÖRLÜĞÜ	
	Onaylayan	YÖNETİM KURULU	

BORSA İSTANBUL A.Ş.

BORSA İSTANBUL A.Ş.'DE İŞLEM YAPMA YETKİSİ VERİLMESİNE İLİŞKİN YÖNERGE

İSTANBUL – 2021

Bu doküman Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu dokümanın güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru versiyon olduğunu kontrol ediniz.

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	3
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar	3
Amaç ve kapsam	3
Dayanak.....	3
Tanımlar ve kısaltmalar.....	3
İKİNCİ BÖLÜM	5
İşlem Yapma Yetkisi Verilmesi ve Yetkinin Kaldırılması	5
İşlem yapma yetkisi verilmesi, yetkinin kaldırılması ve üyelik	5
Giriş aidatı, faaliyet aidatı ve yıllık aidat	8
Borsa faaliyet belgesi	8
Değişikliklerin Borsaya bildirilmesi	8
İşlem yapma yetkisi verilenlerin yükümlülükleri.....	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	9
Temsil ve Temsilci	9
İşlem yapma yetkisi verilenlerin temsili.....	9
Temsilcilerin nitelikleri	9
Temsilcilerin yükümlülükleri	10
Temsilcilik sıfatının geçici olarak kaldırılması veya iptal edilmesi	10
Temsilcilik sıfatının sona ermesi.....	10
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	11
Teminat Tesisi, Kullanımı ve İadesi	11
Teminat tesisi ve teminat olarak kabul edilebilecek değerler.....	11
Zararların karşılanması.....	11
Teminatların iadesi	12
BEŞİNCİ BÖLÜM	12
Çeşitli ve Son Hükümler	12
Güvence bedeli.....	12
Sözleşme, taahhütname ve beyan yazısı.....	13
Yönergede hüküm bulunmayan haller.....	13
Yapılacak düzenlemelere ilişkin geçiş hükümleri	13
Kazanılmış haklar.....	13
Yürürlük	13
Yürütme.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı; Borsaya üye olarak veya üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilmesine, yetki verilenlerin yatıracakları aidatlara ve diğer mali yükümlülüklerine, yetki verilenlerin temsiline, temsilcilerde aranacak niteliklere, yetki verilenlerin ve temsilcilerinin yükümlülüklerine, tesis edilecek teminatlara ve güvence bedeline, teminatların iadesine, zararların karşılanmasına, işlem yapma yetkisinin iptal edilmesine, tedbiren veya geçici olarak kaldırılmasına, işlem yapma yetkisinden feragat edilmesine ve temsilcilik sıfatının sona ermesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği ile 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar ile İlgili Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönergede yer alan;

- a) Aracı Kurum: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşunu,
- b) Bakanlık: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığını,
- c) Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- ç) Faaliyet: İşlem yapma yetkisi verilenlerin piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her birindeki iş ve işlemlerinin bir kısmını veya tamamını,
- d) Faaliyet aidatı: Faaliyet gösterilecek her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için bir defaya mahsus olmak üzere yatırılan aidatı,
- e) Genel Müdür: Borsa Genel Müdürünü,
- f) Giriş aidatı: Borsa üyeliğine girişte bir defaya mahsus olmak üzere ödenen aidatı,
- g) Güvence bedeli: İşlem yapma yetkisi verilenlerin, Borsa işlemleri dışındaki işlemler nedeniyle Borsaya verdikleri zararlar ile süresi içinde yerine getirmedikleri Borsa işlemleri dışındaki işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerini karşılamak üzere alınan bedeli,
- ğ) İşlem yapma yetkisi verilen: İlgili mevzuat uyarınca Borsaya üye olarak veya üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilenleri,

h) Kıymetli maden: 11/8/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan ve standartları belirlenen kıymetli madenleri,

ı) Kıymetli madenler aracı kuruluşu: Bakanlıkça Borsada üye olarak faaliyet göstermelerine izin verilen, kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına, kendi namına başkası hesabına işlem yapan, faaliyet esasları Bakanlık tarafından yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik ile düzenlenen kıymetli madenler aracı kurumları, bankalar, yetkili müesseseler, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler ile yurt dışında yerleşik şirketlerin Türkiye'deki şubelerini,

i) Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Yönetmeliği: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar ile İlgili Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğini,

j) Kıymetli taş: 11/8/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda belirlenen kıymetli taşları,

k) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

l) Piyasa, pazar, platform ve sistem: İşlem gören yatırım araçlarının, kıymetli madenlerin ve kıymetli taşların türlerine, işleyiş esaslarına veya belirlenen diğer özelliklerine göre oluşturulan alım satım ortamlarını,

m) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,

n) Teminat: İşlem yapma yetkisi verilenler tarafından Yönetmeliğin 10 uncu maddesi uyarınca tesis edilen teminatları,

o) Temsilci: İşlem yapma yetkisi verilenleri Borsa ve/veya takas ve saklama işlemlerinde temsil edebilen ve temsil ettiği kişi veya kuruluş adına kendisine elden tebligat yapılabilen kişiyi,

ö) Üye: 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden Borsada işlem yapmak üzere Yönetim Kurulunca yetkilendirilenleri,

p) Yıllık aidat: İşlem yapma yetkisi verilenlerin her bir takvim yılı için ödemek zorunda olduğu aidatı,

r) Yönetim Kurulu: Borsa Yönetim Kurulunu,

s) Yönetmelik: 19/10/2014 tarihli ve 29150 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşlem Yapma Yetkisi Verilmesi ve Yetkinin Kaldırılması

İşlem yapma yetkisi verilmesi, yetkinin kaldırılması ve üyelik

MADDE 4 – (1) Piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin birinde veya birkaçında Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve Kurulca onaylanan esaslar dâhilinde ve 19/07/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hem üye olmak hem de işlem yapma yetkisi almak veya üçüncü fıkrası çerçevesinde üye olmaksızın sadece işlem yapma yetkisi almak üzere Borsaya başvuruda bulunulabilir.

(2) Birinci fıkra çerçevesinde Kuruldan Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında yatırım hizmet ve faaliyet izni almış yatırım kuruluşları ile Bakanlıktan faaliyet izni almış kıymetli madenler aracı kuruluşları üye olarak ilgili piyasa, pazar, platform ve sistemde; gerçek/tüzel kişi kuyumcular da üye olmaksızın faaliyet konuları çerçevesinde işlem yapmak üzere Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında yetkilendirilebilir. Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ ve Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ile getirilen düzenlemeler çerçevesinde yalnızca emir iletimine aracılık yetkisi bulunan ve bu nedenle dar yetkili olarak gruplandırılanlara işlem yapma yetkisi verilmez.

(3) İkinci fıkrada belirtilenler dışında,

a) Bankalar dışındaki Borsa üyesi kıymetli madenler aracı kuruluşlarına Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında kıymetli madenlere dayalı sözleşmelerle sınırlı olmak üzere yalnızca kendi nam ve hesabına,

b) İthalat yetkisi olmaksızın ve standart kıymetli madenler ile sınırlı olmak üzere aracı kurumlara Kıymetli Madenler Piyasasında yalnızca kendi nam ve hesabına,

c) Kıymetli taş sektöründe faaliyet gösteren yurt içinde yerleşik gerçek ve tüzel kişilere üye olmaksızın, Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında daha önce Borsada işlem görmüş kıymetli taşlarla sınırlı olarak,

ç) Kuruldan sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin yetki belgesi almamış olan veya tüm sermaye piyasası yetki belgeleri Kurul tarafından iptal edilmiş olan bankalara, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla ve yalnızca kendi nam ve hesaplarına

işlem yapma yetkisi verilebilir.

(4) Başvurunun yetkili imzaları taşıyan bir dilekçe ile yapılması ve dilekçede Borsada faaliyet gösterilecek piyasa, pazar, platform veya sistemin belirtilmesi zorunludur. Başvuruda bulunanın ulusal ya da uluslararası otoriteler tarafından hakkında tedbir alınmasını gerektirecek bir karar alınmamış olması veya buna ilişkin Borsa tarafından yapılmış bir tespit bulunmaması gerekir. Dilekçe ekinde Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirlenen bilgi ve belgelerin yanı sıra

a) Kuruluşa ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi,

b) İşlem yapma yetkisi verilmesi talebiyle ilgili faaliyet/kuruluş izinleri ile diğer yetki/izin belgeleri ve yazışmalar,

c) İşlem yapma yetkisi verilmesi talebiyle ilgili taahhütnameler, beyannameler ve sözleşmeler,

ç) Organizasyon şeması,

d) Varsa merkez dışı örgüt yapısına ait her türlü iletişim bilgileri,

e) İmza sirküleri,

f) Vergi levhası,

g) Bilgi formları

sunulur.

(5) Sunulacak bilgi ve belgelerin Borsa tarafından belirlenen şekil ve şartlara uygun ve eksiksiz olması şarttır. İstenen bilgi ve belgelerin verilen süreler içinde tamamlanmaması halinde başvurular işlemden kaldırılır.

(6) Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında işlem yapma yetkisi verilmesine yönelik başvurular için Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Yönetmeliği'nin 5 inci ve 6 ncı maddeleri hükümleri saklıdır.

(7) Borsaya üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verileceklerin faaliyet alanına göre ilişkili oldukları yetkili otoriteye kayıtlı veya yetkili otoriteden izinli olduklarını gösteren belge sunmaları gerekir.

(8) İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin başvurularda Yönetmeliğin 5 inci maddesinde ve bu maddenin dördüncü fıkrasında isteneceği hüküm altına alınan bilgi ve belgelerin ayrıntılarına yönelik olarak, başvurunun yapıldığı piyasa, pazar, platform veya sistem ile başvuranın nitelikleri dikkate alınarak farklı uygulama esasları belirlenebilir.

(9) Borsa personeli işlem yapma yetkisi verilmesi talebinde bulunanlar nezdinde inceleme yapabilir. Borsanın yapacağı incelemeler sonucunda Yönetim Kurulu, Borsa düzenlemelerinde öngörülen şartların sağlanıp sağlanmadığına karar verir. Borsa işlem yapma yetkisi verilmesi süreçlerinde, ilgili piyasa, pazar, sistem ve platformun tüm paydaşlar açısından sağlıklı ve güvenli işleyişini temin etmek sorumluluğuyla hareket eder. İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin başvurular, gerekli bilgi ve belgelerin Borsaya eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azamî 6 ay içinde karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

(10) İşlem yapma yetkisi verilmesi talebi ile başvuranlar, işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin Yönetim Kurulu kararının kendilerine bildirilmesinden itibaren 1 aylık süre içinde;

a) İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminatı,

b) Üye olarak işlem yapma yetkisine sahip olacaklar, ayrıca giriş aidatını,

c) Faaliyet aidatını ve yıllık aidatı,

ç) Güvence bedelini

yatırmak zorundadırlar.

(11) Bu yükümlülüklerin tam olarak yerine getirildiği tarihten itibaren işlem yapma yetkisine hak kazanılır. Borsada faaliyet gösterilecek piyasa, pazar, platform veya sistem için belirlenmiş olan teminatların da faaliyete başlamadan önce ayrıca tesis edilmesi gerekir.

(12) Bu maddenin onuncu fıkrasındaki yükümlülüklerin tamamını belirtilen sürede yerine getirmeyenlerin başvuruları işlemde kaldırılır. Talep üzerine Genel Müdür bir ayı aşmamak şartıyla ek süre verebilir. İlk başvuru tarihinden itibaren bir yıl içinde iki defa gerekli yükümlülükleri yerine getirmediği için başvuruları işlemde kaldırılanların, ikinci başvurularına ilişkin alınan Yönetim Kurulu karar tarihinden itibaren bir yıl geçmedikçe yapacakları başvurular değerlendirilmeye alınmaz.

(13) Herhangi bir piyasa, pazar, platform veya sistemde işlem yapma yetkisi verilenler, sonradan diğer piyasa, pazar, platform veya sistemde faaliyette bulunacağı veya işlem yapma yetkisi geçici olarak durdurulanlar yeniden faaliyete geçeceği zaman Yönetmeliğin 5 inci maddesi ve bu maddenin dördüncü fıkrasında belirlenen bilgi ve belgelerden piyasa, pazar, platform veya sistemin özelliğine göre belirlenenlerin ekli olduğu bir dilekçe ile Borsaya başvurur. Bu başvurular için de Genel Müdür bu maddenin dokuzuncu fıkrası hükmü çerçevesinde işlem yapma yetkisi verilenler nezdinde inceleme yaptırabilir.

(14) İşlem yapma yetkisi verilenler, Borsada kurulan piyasa, pazar, platform veya sistemin her biri için ilgili düzenlemelerde belirlenen esaslar çerçevesinde işlem yapabilirler.

(15) TCMB'ye, Yönetmelikte ve Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Yönetmeliğinde tanımlanan istisna ve muafiyetler uygulanır.

(16) İşlem yapma yetkisi verilmiş olanların Borsaya doğrudan emir iletme niteliklerini sonradan kaybetmeleri halinde faaliyetleri durdurulur. Faaliyetleri bu şekilde durdurulanlardan yıllık aidat alınmaz, işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminat dışında herhangi bir teminat tesis etmeleri istenmez. Kurul, Bakanlık ve diğer yetkili otoriteler tarafından alınan kararlar kapsamında faaliyetleri durdurulanlar da bu fıkra kapsamında değerlendirilir.

(17) Yönetmeliğin 11 inci maddesi çerçevesinde işlem yapma yetkisi tedbiren veya 12 nci maddesi çerçevesinde geçici olarak kaldırılabilir, 12 nci maddesi çerçevesinde işlem yapma yetkisi iptal edilebilir veya 13 üncü maddesi çerçevesinde işlem yapma yetkisinden feragat edilebilir. İşlem yapma yetkisinin tedbiren veya geçici olarak kaldırılması, iptal edilmesi veya işlem yapma yetkisinin feragat yoluyla sona ermesi hallerinde kararlar yazılı olarak Kurula, gerektiğinde Bakanlığa, ilgili takas ve saklama kuruluşları ile Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bildirilir. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Yönetmeliğindeki hükümler saklıdır.

(18) 21/05/2007 tarihli ve 26528 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik'in 21 inci ve 22 nci maddesi kapsamında alınan kararlara ilişkin ilanlar Borsa tarafından verilir. Yapılan ilan masrafları üye tarafından karşılanır.

(19) İşlem yapma yetkisi iptal edilenler, yeniden işlem yapma yetkisi almak üzere başvuruda bulunabilirler. Yönetmelikte ve ilgili diğer düzenlemelerdeki yükümlülüklerini yerine getirmeleri şartıyla yetkileri yeniden verilebilir.

Giriş aidatı, faaliyet aidatı ve yıllık aidat

MADDE 5 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler; faaliyet göstermek üzere başvurdukları her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için faaliyet aidatını ve yıllık aidatı yatırır. Borsa üyeliği başvurusunda bulunanlar ayrıca giriş aidatı da yatırır.

(2) Giriş aidatı, faaliyet aidatı ve yıllık aidat tutarları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayı ile yürürlüğe girer. Belirlenen tutarlar Türk Lirası olarak defaten ödenir.

(3) Üye olarak işlem yapma yetkisi talebinde bulunanların yıllık aidatları Yönetim Kurulu kararıyla, aylık kısıtelyevm uygulanarak tahsil edilebilir. Üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilenlerin yıllık aidat tutarı, faaliyette buldukları yılın tamamı için ve tek seferde ödenir.

(4) Yıllık aidat tutarları her yılın başında işlem yapma yetkisi verilmiş olanlara tahakkuk ettirmeye devam edilir. Tahakkuk ettirilen yıllık aidat tutarları 1 aylık süre içinde yatırılmak zorundadır. Süresi içinde yıllık aidatı yatırmayarak temerrüde düşen işlem yapma yetkisi verilenin yetkisinin iptal edilmesi hususu da dâhil olmak üzere uygulanacak tedbirlere Yönetim Kurulu tarafından karar verilir.

(5) İşlem yapma yetkisi iptal edilen üyelerin yıllık aidatları kısıtelyevm usulüyle Genel Müdür onayı alınarak iade edilir. Yıllık aidatların iadesinde Borsada faaliyetin sonlandırıldığı tarih dikkate alınarak aylık kısıtelyevm uygulanmak suretiyle iade tutarı hesaplanır. Giriş aidatı ve faaliyet aidatı iade edilmez.

(6) Üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilenlerin faaliyet aidatı ve yıllık aidatı iade edilmez.

(7) Borsada üye olarak veya üye olmaksızın işlem yapma yetkisi bulunanlar, üyelikten çıktıktan veya faaliyet gösterdikleri tüm piyasa, pazar, platform veya sistemdeki faaliyetleri sona erdikten sonra yeniden başvuruda bulunmaları halinde bu Yönerge ile belirlenmiş aidat yükümlülüklerini yeniden yerine getirirler.

Borsa faaliyet belgesi

MADDE 6 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlere, faaliyet gösterecekleri piyasa, pazar, platform veya sistemi belirten belge verilir.

(2) Faaliyet belgesi olmayanlar ticaret unvanlarında, ilan ve reklamlarında Borsada faaliyette buldukları izlenimini uyandıracak herhangi bir ibare, kelime, deyim veya işaret kullanamazlar.

Değişikliklerin Borsaya bildirilmesi

MADDE 7 – (1) Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca belirlenen değişikliklerin Borsaya bildirilmesi zorunludur. Değişiklikler, gerçekleştiği tarihte yazılı olarak veya Borsa tarafından sağlanan elektronik ortamlar üzerinden değişikliği tevsik edecek belgeler ile birlikte bildirilir.

(2) Söz konusu bilgilerin Türkiye Sermaye Piyasası Birliği veya Kurul tarafından görev verilecek kuruluşlara bildirilmesi ve bu bilgilere Borsa tarafından erişim sağlanabilmesi halinde bildirim muafiyeti getirilebilir. İşlem yapma yetkisi verilenler, bu fıkra hükümleri çerçevesinde muafiyet getirilmesi halinde dahi bilgilerin doğruluğundan, tamlığından ve güncelliğinden sorumludur.

İşlem yapma yetkisi verilenlerin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek zorundadırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Temsil ve Temsilci

İşlem yapma yetkisi verilenlerin temsili

MADDE 9 – (1) Temsilci; işlem yapma yetkisi verileni Borsa işlemlerinde ve/veya takas ve saklama işlemlerinde temsil edebilen ve kendisine temsil ettiği işlem yapma yetkisi verilen adına elden tebligat yapılabilen kişidir. Borsa, işlem yapma yetkisi verilenlerden piyasa, pazar, platform veya sistem bazında temsilci belirlemesini zorunlu tutabilir. Temsilciler için piyasa, pazar, platform veya sistem bazında farklı yetkiler belirlenebilir.

(2) İşlem yapma yetkisi verilenlerin Borsa bünyesindeki piyasa, pazar, platform veya sistemlerin her birinde işlem yapacak temsilcilerinin, bu Yönergede ve ilgili mevzuatta belirlenen niteliklere sahip olmaları ve Borsa tarafından yetkilendirilmeleri gerekir.

(3) Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında işlem yapma yetkisi verilen gerçek kişiler diğer şartlara bakılmaksızın doğrudan temsilci olarak yetkilendirilmiş sayılır.

(4) İşlem yapma yetkisi verilenler, temsilci adayının yetkilendirilmesini talep eden temsil belgesini düzenlemek suretiyle, Borsaya başvururlar.

Temsilcilerin nitelikleri

MADDE 10 – (1) Temsilcilerin;

a) Kısıtlanmış veya kamu haklarından yasaklı olmaması,

b) Sermaye piyasası mevzuatına ve 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa aykırılıktan, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama suçundan ve 07/02/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde düzenlenen terörün finansmanı suçundan, ödünç para verme işleri hakkında mevzuata aykırılıktan ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştıрма, edimin ifasına fesat karıştıрма, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya

değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

c) İflas etmemiş olması,

ç) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi saklı kalmak üzere (b) bendi kapsamında olmaması,

d) Yükseköğrenim kurumlarının en az dört yıl eğitim veren bir bölümünden mezun olması,

e) Genel Müdür tarafından belirlenen, Borsa tarafından düzenlenen eğitimler sonucunda verilen sertifikaya veya denkliği kabul edilmiş kurumlarca düzenlenen başarı belgesine veya Genel Müdür tarafından belirlenen mesleki tecrübe ile diğer niteliklere sahip olması,

f) Borsa tarafından düzenlenmiş temsilcilik talep edilen piyasa, pazar, sistem veya platformun uygulama eğitiminde başarılı olması

gerekir.

(2) Yükseköğrenim şartının belirli bir piyasa, pazar, platform veya sistem için uygulanıp uygulanmamasına Genel Müdür tarafından karar verilebilir. Başvuruda istenen belgeler ile mevzuatta yer alan niteliklere sahip olduğunun tespiti yalnızca işlem yapma yetkisi verilenin beyanı alınmak suretiyle de sağlanabilir.

Temsilcilerin yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Temsilciler Yönetmeliğin 9 uncu maddesi hükümleri uyarınca belirlenen yükümlülükleri yerine getirmek zorundadırlar.

Temsilcilik sıfatının geçici olarak kaldırılması veya iptal edilmesi

MADDE 12 – (1) Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde veya yine Yönetmeliğin 9 uncu maddesine aykırı tutum ve davranışlar ile bu madde kapsamı dışındaki aykırılıklar nedeniyle disiplin cezası alınması hallerinde temsilci sıfatının geçici olarak kaldırılmasına veya iptal edilmesine Genel Müdür tarafından karar verilebilir.

Temsilcilik sıfatının sona ermesi

MADDE 13 – (1) Temsilcilerin;

a) İşlem yapma yetkisi verilen kurum ile ilişkilerinin sona ermesi,

b) İşlem yapma yetkisi verilen tarafından temsil yetkilerinin iptal edilmesi,

c) Yetkilerinin Borsa tarafından iptal edilmesi,

ç) Temsilci olma koşullarını yitirmeleri,

d) Başvuru sırasında gerekli şartları ve nitelikleri taşımadıklarının ya da bu görevi yapmalarına engel olacak hususların varlığının sonradan öğrenilmesi

hallerinde temsilcilik sıfatı sona erer ve yetkileri iptal edilir.

(2) İşlem yapma yetkisi verilenin faaliyetinin Borsa tarafından durdurulması halinde temsilcilerinin işlem yetkileri de durdurulur. Kurul, Bakanlık ve diğer yetkili otoriteler tarafından alınan kararlar nedeniyle faaliyetlerin durdurulması hallerinde de temsilcilerin işlem yetkileri durdurulur.

(3) Bir temsilcinin işlem yapma yetkisi verilen kurumdan ayrılması ya da işlem yapma yetkisi verilen tarafından yetkisinin iptal edilmesi ya da temsilci olma koşulunu yitirdiğinin tespit edilmesi hallerinde, bu durum işlem yapma yetkisi verilen tarafından derhal Borsaya bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teminat Tesisi, Kullanımı ve İadesi

Teminat tesisi ve teminat olarak kabul edilebilecek değerler

MADDE 14 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenler tarafından Yönetmeliğin 10 uncu maddesi uyarınca işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminat ile faaliyet gösterilen her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için belirlenen teminat ayrı ayrı olmak üzere tesis edilir.

(2) Faaliyet gösterilen her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için yatırılacak teminatların hesaplanma yöntemi ve miktarı ile teminatların tesisine, eksik kalan kısmın tamamlanmasına ve çekilmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili piyasa, pazar, platform veya sistem yönergelerinde veya ilgili merkezi takas kuruluşları tarafından yürütülen merkezi karşı taraf hizmetine ilişkin mevzuatta düzenlenir.

(3) İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminat belirtilen süre içinde tamamlanmadığı veya eksik kaldığı durumda Borsada işlem yapılamaz.

(4) İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminatla ilgili usul ve esaslar ile piyasa, pazar, platform veya sistem yönergelerinde teminatlara ilişkin düzenlenmemiş hususlar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul tarafından onaylanır.

Zararların karşılanması

MADDE 15 – (1) Borsa işlemlerinin takasından kaynaklanan temerrüt nedeniyle teminata başvurulması halleri hariç olmak üzere işlem yapma yetkisi verilenlerin Borsa işlemlerinden dolayı müşterilerine, diğer işlem yapma yetkisi verilenlere veya Borsaya verdikleri belirlenen ve kendileri tarafından karşılanmayan zararların oluşması ya da Borsaya karşı yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmemesi halinde, Borsa tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminatından ödeme yapılmasına Yönetim Kurulu karar verir. Zarar gören müşterilerin ve diğer işlem yapma yetkisi verilenlerin yazılı talepte bulunması esastır.

(2) İnceleme, zararın işlem yapma yetkisi verilen tarafından karşılanıp karşılanmadığı, zararın Borsa işlemlerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı, talepte bulunanın yetkili olup olmadığı gibi hususları içerir.

(3) Teminatın zararı karşılamaması halinde zarar görene genel hükümler uyarınca zararını tazmin etmesi gerektiği derhal bildirilir.

(4) Temerrüt nedeniyle teminatlara başvurulmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili piyasa, pazar, platform veya sistem yönergesinde veya ilgili merkezi takas kuruluşları tarafından yürütülen merkezi karşı taraf hizmetine ilişkin mevzuatta düzenlenir.

Teminatların iadesi

MADDE 16 – (1) İşlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminatlar, işlem yapma yetkisi sona erenlerin bu teminatların iadesine engel teşkil edecek Borsa işleminden kaynaklanan bir borcunun veya teminatlarına başvurmayı gerektiren bir tazmin yükümlülüğünün bulunmadığının Borsa tarafından tespit edilmesinden sonra, işlem yapma yetkisi sona erenlere iade edilebilir.

(2) İadeye engel teşkil eden bir durumun tespit edilmesi halinde Yönetim Kurulu teminatların bir kısmının veya tamamının iade edilmemesine karar verebilir.

(3) Faaliyet gösterilen her bir piyasa, pazar, platform veya sistem için tesis edilen teminatlar ise ilgili piyasa, pazar, platform veya sistem yönergelerinde veya merkezi karşı taraf düzenlemelerinde yer alan hükümler çerçevesinde ve Borsa işlemlerinden kaynaklanan takas veya temerrüt yükümlülüğünün bulunmaması halinde iade edilir. Borsa işlemlerinden dolayı müşterilere, diğer işlem yapma yetkisi verilenlere veya Borsaya verildiği belirlenen ve karşılanmayan zararların mevcudiyetinin tespit edilmiş olması halleri saklıdır.

(4) 21/6/2001 tarihli ve 24439 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Aracı Kurumların Tedrici Tasfiye Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri ile 29/03/2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırımcıların Tazmini İle Tedrici Tasfiye Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Güvence bedeli

MADDE 17 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlerden, Borsa işlemleri dışında Borsaya verdikleri zararlar ile süresi içinde yerine getirmediikleri Borsa işlemleri dışındaki işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerin bedelinin karşılanması için güvence bedeli alınır.

(2) Güvence bedeli, işlem yapma yetkisi verilenin Borsa işleminden kaynaklanan yükümlülükleri dışındaki Borsaya karşı olan diğer yükümlülüklerinin toplamının belirli bir oranı dikkate alınarak veya maktu bir tutar olarak hesaplanır. Tesis edilecek güvence bedeli tutarı ile güvence bedelinin hesaplanma dönemleri, tesis yöntemleri ile iade usul ve esasları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Kurul onayı ile yürürlüğe girer.

(3) İşlem yapma yetkisi verilenlerin Borsa işlemi dışında Borsaya karşı olan ve süresi içinde yerine getirilmeyen Borsa işlemleri dışındaki işlemlerden kaynaklanan borç ve yükümlülükleri güvence bedelinden Borsa tarafından resen tahsil edilir.

Sözleşme, taahhütname ve beyan yazısı

MADDE 18 – (1) İşlem yapma yetkisi verilenlerle yapılacak sözleşmelerde; Borsa ile yetki verilen arasındaki hukuki ilişki ve bu ilişkiden kaynaklanan hak ve yükümlülükler düzenlenir ve tarafların karşılıklı olarak sorumluluklarının sınırları belirlenir.

(2) Sözleşme dışında, tüm işlem yapma yetkisi verilenlerden uygulama bazında veya işlem yapma yetkisi verilen piyasa, pazar, platform ve sistem bazında ayrıca taahhütname alınabilir.

(3) İşlem yapma yetkisi verilenlerden alınan beyan yazıları gerekli şartların sağlandığının Borsaya başvuru sahibi tarafından ifade edilmesi için kullanılır. Bu yolla beyanda bulunanlar söz konusu şartları haiz olduğu konusunda hiçbir tereddüte yer bırakmayacak şekilde yazılı olarak bildirimde bulunur.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

MADDE 19 – (1) Bu Yönergede yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Kurul onayını gerektirmeyen hâllerle sınırlı kalmak üzere Genel Müdür yetkilidir.

Yapılacak düzenlemelere ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönerge uyarınca yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girene kadar mevcut düzenlemelerin bu Yönergeye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönergenin yürürlüğe girmesinden önce işlem yapma yetkisi verilenlerin ve yetkilendirilen temsilcilerin hakları saklıdır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönerge, 04/11/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.